

Bilaga 5 Åtgärdsförslag Kungälv kommun

Undersökningar i Kungälv kommun har visat att det är bristande föryngring av gädda både i Nordre älv och Göta älv och att det finns behov av åtgärder som stärker fortplantningen av gäddyngel. Rovfiskar, som gädda och abborre, är viktiga delar i det kustnära ekosystemet, men när våtmarkerna försvinner får de svårt att hitta lekogränder att föröka sig på. Det finns därför behov att återskapa naturliga vandringsvägar, som leder till lekogränder, som tillsammans med våtmarken blir så kallade "gäddfabriker", där de kan försöka sig. För att ge gädda och abborre bättre förutsättningar att föröka sig, så vill Göta älvs vattenråd återskapa ett antal våtmarker som kan fungera som lekogränder där rom och yngel har goda förutsättningar att överleva för att sedan kunna vandra ut i Göta älv och Nordre älv och bidra till att bestånden växer till sig.

I samråd med Kungälv kommun diskuteras nu möjligheten att arbeta vidare på de mest prioriterade åtgärder. Vi har haft ett uppstartsmöte för detta och kommer träffas igen under oktober för att vidare prioritera de åtgärder vi vill börja arbeta med.

1. Kyrkebäcken

I södra Kyrkebäcken planeras i våtmark och fördröjning av höga flöden vid skyfall. Översvämning av vägtunnel och erosion förekommer vid höga flöden vilket har föranlett att Kungälv kommun kommer att starta upp en förstudie och planering av en våtmark uppströms vägtunneln under Bohusbanan. En våtmark skulle kunna fungera som lekogränder för gädda också till Nordre älv.

Prioritet 1

2. Ragnhildsholmen

Ragnhildsholmen har tidigare varit en ö men nu finns det kvar rester av sankområde eller våtmark som skulle kunna däckas upp med trösklar och göras mer attraktivt för gäddor. Området ligger i Göteborgs kommun och är också attraktivt för fågelskådare samt natura 2000 område vilket kan vara ett hinder för åtgärden. En ledning ska byggas om under Nordre älv

och åtgärd skulle kunna samordnas med ledningsbygget då grävmaskiner finns på plats.

Prioritet: 2

3. Tjuvholmen

Tjuvholmen är kommunal mark och är idag inte aktuell för någon byggnation eller planområde. Området är Natura 2000 område för fågellivet. Området skulle kunna vara aktuellt för en våtmark för Gädda.

Prioritet 2

4. Sävтуvan

Området är kommunal mark och idag finns betande kor i området. Sävтуvan arrenderas av en jordbrukare och en dialog behövs om det finns möjlighet att göra en våtmark för Gädda.

Prioritet 1

5. Kulan

Området är Natura 2000 område för fågellivet och sköts av västkuststiftelsen. Lämplig åtgärd skulle kunna vara vågbrytare och erosionskydd samt våtmarker för Gädda.

Prioritet 1

6. Dösebacka

Området är Dösebacka vattenskyddsområde och tillhör Kungälv kommun. Inom vattenskyddsområdet finns några naturliga älvnära grunda områden som eventuellt skulle kunna inventeras och användas som lekområde för Gädda.

Prioritet 2

7. Tjurholmen

Tjurholmen har idag ett mindre biflöde som går mellan Tjurholmen och fastlandet. En inventering och dialog med lantbrukaren skulle kunna göras för att se vilka möjligheter det finns att använda området som uppväxtområde för fisk.

Prioritet 1

8. Signesholmen

3

Sigenshögsholmen skiljs av ett smalt sund och bäck med fastlandet. Området skulle kunna däckas upp på norra och södra sidan och fungera som lekområde med en stabil vattennivå skiljt från älven.

Prioritet 1

9. Hästgårdar

Åtgärdssamordnaren kommer i samverkan med miljöenhetens tillsyn av hästgårdar att erbjuda gårdar hjälp med åtgärder som inte miljöenheten har rådighet över så som våtmarker och fosfordammar för att minska näringsbelastningen till Göta älv. Vi kommer att boka in ett möte med miljöenheten och diskutera urval av gårdar att gå vidare med.

10.Solbergsån

I Solbergsån har åtgärder gjorts för öring när det gäller lekområden och vandringshinder. Solbergsån drabbas negativt vid torka och har behov av fler vattenuppehållande åtgärder. I Kungälv's fiskevårdsplan finns förslag på flertalet åtgärder i Solbergsån som kan vara intressanta att arbeta med inom detta projekt.

11.Vallerån

Vallerån har många lokaler lämpliga för öringungar i den övre delen av vattendraget. Utifrån vattenöversikten markerades endast några mindre områden som goda lek- och uppväxtområden i biflödena från Klovatten. Området nedströms, där biflödena från Klovatten mynnar ut i huvudfåran, är svårbedömda. Sträckan är väl beskuggad med höljor som avlöses av korta strömpartier. Här finns inga lämpliga lekområden men strömpartierna kan fungera som uppväxtområden för framförallt ettårig eller äldre fisk. Dammarna vid Lysegårdens golfbana utgör definitiva vandringshinder för öringen. Endast på några få ställen kan biotopvård förbättra lek- och uppväxtområdena.

Förslag på fiskevårdsåtgärder i Vallerån

Åtgärda vandringshinder för att skapa fiskväg förbi dammarna vid Lysegårdens golfbana

Fortsatt kalkning i Vallerås avrinningsområde. (GR ansvarar för detta idag)

12.Välabäcken

Inventeringen av bäcken visade att Välabäcken är en mycket produktiv havsöringbäck med många platser för lek- och uppväxtområden. Det råder dock brist på lämpliga lekplatser på några ställen i bäcken. På flera ställen saknas en skyddande trädridå. Detta medför att bäcken bitvis håller på att växa igen då vattenväxter som till exempel vass och svärdsilja tar över. Möjligheten att återplantera al längs utsatta delar av bäcken bör undersökas. Genom biotopvård kan således lek- och uppväxtområden i bäcken utökas ytterligare.

Det finns ett vandringshinder i bäcken som eventuellt bör åtgärdas och det är ett fall precis söder om Diseröd. Fallet utgör nu ett definitivt vandringshinder för öring. I fallet har man genom olika konstruktioner styrt vattnet så för att utnyttja fallhöjden för att driva kvarnen. Ovan vandringshindret finns det lämpliga lek- och uppväxtområden. I Romesjön uppströms hindret finns det dock ett bestånd av flodkräfta. Fiskvägen bör konstrueras så att inte kräftpest kan spridas uppströms genom uppvandrande signalkräftor.

Förslag på fiskevårdsåtgärder i Väla bäck

Utläggning av grus och sten för att skapa lek- och uppväxtområden

Trädplantering längs delar av vattendraget för att öka beskuggningen och därmed förhindra att bäcken växer igen (vass).

Skapa fungerande fiskväg genom att åtgärda vandringshindret i anslutning till Diseröd tätort.

Kompletterande inventering av vattendraget uppströms vandringshindret för att se potentialen för öringproduktion

13.Romesjön

Provtagning pågår av tillflöden för att kartlägga påverkanskällor. Medins har gjort en biologisk undersökning i sjön och det finns en färdig rapport. Åtgärder mot internbelastning kan vara intressanta.

14. Iglekärrsbäcken

I bäcken från Iglekärr finns ett par mindre lokaler som var lämpliga som lek- och uppväxtområden för havsöring. I bäcken finns det ett litet lek- och uppväxtområden precis nedströms landsvägen samt ett mindre strax nedströms det definitiva naturliga vandringshindret.

Förslag på fiskevårdsåtgärder i Iglekärrsbäcken

Utläggning av grus och sten för att skapa lek- och uppväxtområden nedströms landsvägen

15. Kållenbäcken

Under inventeringen konstaterades att den för havsöring tillgängliga Kållenbäcken består av väl beskuggade områden som är lämpliga för uppväxande öringungar, med undantag för mynningsområdet vid Göta älv. Utifrån vattenöversikten markerades inga nya områden som goda lek- och uppväxtområden. Det finns ett vandringshinder cirka 700 meter uppströms mynningsområdet som bör åtgärdas. Endast ett fåtal öringar bedöms kunna passera hindret idag. Kållenbäcken har tidigare ingått i kalkningsprogrammet i GR:s regi. För några år sedan upphörde kalkning då surt nedfall minskat och kalkning inte bedöms vara nödvändigt där längre.

Förslag på fiskevårdsåtgärder i Kållenbäcken

Åtgärda det partiella vandringshindret som finns cirka 700 meter uppströms mynningsområdet.

Våtmarker i icke öringförande delar av bäcken för att förlänga vattnet uppehållstid (viktigt vid torrperioder).

Övervakning av eventuellt behov av att återuppta kalkning. (GR ansvarar).